

PRZEBIJAĆ SIĘ (10) *vb impf*

się (8), się (2).

e oraz a jasne.

inf przebijając się (1). ◇ *praes 1 sg* przebijam się (3). ◇ *2 sg* przebijasz się (1). ◇ *3 sg* przebiją się (2).
◇ *praet 3 pl m pers* przebijali się (1). ◇ *fut [3 sg f* przebijając się będzie.] ◇ *3 pl m pers* przebijając się
będą (1). ◇ *con 3 pl m pers* by się przebijali (1). ◇ [*part praes act* przebijając się.]

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVII – XVIII w. s.v. przebić.

1. *Przedzierać się, przedostawać się z trudem; perrumpere Mącz, Calep, Cn; ire per gladios Cn (8) :*
Perrumpo, Przerzywam/ Przetąrgam/ Gwałtem się przedzieram/ Przebijam. *Mącz 361b.*

przebijając się którądy (1): Perrumpo – Przełamuję, frotkiem się przebijam. *Calep 789a.*

Przen [przez co] (1) : Bo widzieli przez jakie się miejłca przebijasz/ widzieli przez jakie morze
płynieli/ widzieli iako iefth na nim wiele dziwnych a frogich rozbojników po tych gościńcach
rozładzonych/ że do onego wdzięcznego porthu gdzie cnota [...] wyśiadł/ trudno się bardo przed
nimi przebić maż. *RejZwierc [121]v.*

a. *Walcząc, przedzierać się przez wojsko (4) :*

przebijam się do kogo (1): Przykazał w ten czas krol Syryjski swoim Rycerzom/ aby się do Achaba
przebijali opuściwszy in/ a zabili go albo poimali. *BielKron [84²].*

przebijając się przez kogo (2): Strážnác iest nástąpić na działá/ leść na mury/ przebijając się przez
woyłká *RejZwierc 177v, 167v.*

W połączeniach szeregowych (2): Nuż zaśię ludzie pogańczy/ tylko dla sławy swej na wielkie
niebezpieczeństwa a prawie na śmierć cięła swe wydawali/ na działá nabiegáli/ przez woyłká się
przebijáli/ na mury y w ognie wkákowáli. *RejZwierc 167v, 177v.*

[*W przen (w antropomorfizowanym opisie gry w szachy) :*

Zwrot: »przebijając się na stronie obie«: Iest y pieczy lud/ fą y Rycerze. Ci woyłká śmieie przechodzą
łobie/ Przebijając się na stronie obie [...]. Szachy grę názwał/ Ktorey w przod iálne Pálamedya fzło
imię włafne *KmitaŁów C3v.*]

Przen [przez co] (1) : Slifzelichmy też tu [...] iako [...] raczy obdarować [*Pan Jezus*] a páłować tho
wierne Rycerstwo swoie/ [...] ktorzy w fátteczności wiary swoiey przebili się przy nim/ a przebijając się
iefzcie będą/ przez thy okrutne huffy/ a przez thy frogie niebezpieczeństwa światá thego *RejPos 263v.*

b. *Dostawać się, docierać kopiąc [przez co do czego] (1) :* wżelki dobry budownik [...] gruntowi się
przypátruie: y iefliby zwierzchni był zły/ nie pewny y odkogo [!] wfuty/ prze zeń się do włafnego y
przyrodzonego przebijá: a tám dopiero onego się dokopawłzy/ na nim fundáment zákłáda *CzechEp*
103.

2. *Zabijając się bronią sieczną; przen; incumbere, induere se Cn [czym] (1) :* przykładow y świadectw
tákich wiele iest w piśmie ś. gdzie się złość na głowę złego obráca: że się zły mieczem swym/ który
na kogo inżego nośił/ przebijá *CzechEp 9.*

3. *Przeświecać (1) :*

[*przebijając się przez co:* Bárwá tego zácmmienia będzie przyczerńieyszým ábo śmláda/ przez ktorą
śmládość: nieiáka bronatność przebiać się będzie. *MusProgn A4.*]

przebijać czym (1): Transluceo – Przebyam fie światłofcją. *Calep* 1080b.

Synonimy: **1.** przedzierać się; **1., 2.** przebadać.

Formacje współrdzenne cf BIC SIĘ.

MN